

separated, *he* driving back to the Temple, and *she* to her own house...» [5, с.11] Види розділеного антецедента поділяються на іменний, займенниковий, взаємно–зворотній та складений.

Отже, функцією кореферентних конструкцій виступає організація структури текстового середовища. Щоб передати оригінальні сенси, які утворюють кореферентні зв'язки, перекладач може вдаватися до доместикації та трансформації тотожних виразів, якщо це зумовлюється відсутністю необхідних еквівалентів в цільовій мові. Подібні адаптації стають причиною втрати референтних зв'язків. Від фахівця вимагається максимальне збереження значень першотвору заради відтворення оригінального контексту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Daniel Jurafsky and James H. Martin. 2020. Speech and Language Processing (3rd Edition). Prentice-Hall, Inc., USA.
2. “Antecedent and Postcedent”: A Syntactic Study of the “ABC’s Principles” of the Binding Theory in the EFL Students’ Written Discourses Yohannes Telaumbanua, Martini, Dhini Aulia/Politeknik Negeri Padang, Indonesia International Journal of Linguistics, Literature and Translation (IJLLT) ISSN: 2617-0299 www.ijllt.org
3. MLA. Wilde, Oscar, 1854-1900. The Picture of Dorian Gray. London ; New York, N.Y. :Penguin, 2003.
4. Куляс П. П. К 90 Типологія помилок : підручник-монографія / П. П. Куляс ; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – 464 с.
5. Doyle, Arthur Conan. A Scandal in Bohemia Book/CD Pack. Longman, 1999.

**І.М. Чупира,
І.Л. Білюк**

Житомирський державний університет імені Івана Франка

СПОСОБИ АДАПТАЦІЇ АНГЛІЦИЗМІВ В УКРАЇНОМОВНИХ ІНТЕРФЕЙСАХ ПРОГРАМ

Як правило, лексичні запозичення змінюються, потрапляючи у МР. Запозиченню необхідно пройти певні бар'єри та зазнати змін для того, щоб відповідати лінгвістичному контексту та підпорядковуватись правилам МР [2, с. 42]. Науковці також визначають цей процес такими дефініціями: акомодация, асиміляція, інтеграція. Деякі визначення не адаптувались в УМ та залишились в англійській: *nativisation* та *adoption*. У порівнянні з англіцизмами у інших мовах, в УМ вони проходять через значно більшу кількість змін, включно в написанні на вимові. Це пояснюється відмінним алфавітом (кириличним) та фонемами в обох мов [3, с. 74].

Ми провели власне дослідження, перевіривши інтерфейси в основному широковикористовуваних, популярних серед українців програм (YouTube, Instagram, Facebook, Telegram, Shafa, OLX, Zoom, Spotify, Viber, Netflix та ін.) на наявність англiцизмiв. Бiльшiсть слiв у цих додатках має український вiдповiдник, але використовується в iК для психологiчного впливу на користувача, оскiльки слова iноземного походження справляють враження престижностi та новiтностi: VIP, TOP, дисконт, грант. Однак, виключеннями виступають слова, у яких немає вiдповiдникiв в УМ: соул (напрям у музицi), Lo-Fi, iнтернет. Загалом, нам вдалося зiбрати 150 прикладiв англiцизмiв з українськомовних iнтерфейсiв програм, бiльшiсть з яких, понад 90% – iменники. Їхню левову частку складають iменники ч. р.. Невелике число iменникiв виявилось ж. р., що пiдкреслює вiдмiнностi у гендернiй класифiкацiї АМ та УМ. Також нам вдалося знайти iменники середнього роду. Меншинними частинами мови визначились прикметники та прислiвники, склавши разом менше 10% вiд зiбраних англiцизмiв.

Звернемо увагу на те, що розглядати фонетичну та графiчну адаптацiї по окремотi недоцiльно, оскiльки вони тiсно пов'язанi мiж собою. Така адаптацiя застосовується першою в адаптуваннi запозичення та зазвичай тотально вiдрiзняється вiд традицiйних слiв МР.

У бiльшостi випадкiв англiцизми проходять процес транскрибування в УМ, тобто вимова англiйського слова записується кириличними буквами. Однак, потрiбно враховувати, що в силу вiдмiнностей українських та англiйських фонем, їх точна передача часто неможлива [3, с. 74]. УМ налiчує шість лiтер, що використовуються для позначення шести простих звукiв. Напротивагу, в АМ є шість лiтер, що позначають 12 простих голосних та 8 дифтонгiв [1, с.130].

У нашому дослідженні нам вдалося зiбрати такi приклади транскрибування: спiкер, бiзнес, i-мейл, байт, файл, комп'ютер, вiдеомейкер, копірайтер, хорор, пейджер, джойстик. Базуючись на вищезгаданих прикладах, зауважимо, що транскрибуванню, як правило, пiддаються слова з дифтонгами /ai/, /ei/, /oi/, анаголiв яким немає в УМ.

iнший спiсiб адаптацiї англiцизмiв – транслiтерування (або транслiтерацiя). Цей спiсiб включає побуквенну трансформацiю англiйського слова, що змушує нехтувати оригiнальною вимовою слова. Цей спiсiб в основному використовують для перенесення власних назв та iмен iноземцiв. Спiсiб передачi конкретних лiтер є чiтко кодифiкованим, зокрема постановою Кабiнету Мiнiстрiв України вiд 27 сiчня 2010 року №55 «Про впорядкування транслiтерацiї українського алфавiту латиницею». Така система використовується двосторонньо: для запису українських назв латинським алфавiтом i навпаки [3, с. 74].

Серед англiцизмiв в iК транслiтерацiя зустрiчається менше нiж транскрибування. Як приклад можна вказати такi слова: бан, грант, факс, мiкс, iнвестор. Зауважимо, що зустрiчаються i слова, що одночасно вiдповiдають ознакам проходження процесу транслiтерацiї та транскрибування. Одним з них є абревiатура топ. У силу свого написання та наявностi усiх фонем абревiатури в

обох мовах, її лексико-орфографічні характеристики не змінюються при переході в МР (/top/ в АМ та /топ/ в УМ). Серед графічного наповнення україномовних ІК ми натрапили на декілька різних способів написання зазначеного прикладу: розробники SHAFА представили його у такому вигляді «Товари від ТОП-продавців», написавши аббревіатуру тільки великими літерами. А на сайті robota.ua вказано варіант «Топ-менеджер у Львові». Обидва приклади залучають використання дефісу. Однак, згідно з редакцією «Українського правопису» (2019), слова з першим іншомовним компонентом пишуться разом: топменеджер. Отже, можемо дійти до висновку, що фахівці, які працювали над текстовим наповненням ІК цих додатків, не врахували правил УМ.

У процесі дослідження ІК ми виявили декілька варваризмів. Прикладом послугували аббревіатури VIP, Wi-Fi та Lo-Fi. Аббревіатура VIP має відповідник в УМ – елітний, важливий, однак Wi-Fi та Lo-Fi виконують в УМ функцію заповнення семантичних прогалин. Фонетичне інтерпретування VIP залежить від мовця. Згідно з ОСАМ, ця аббревіатура повинна вимовлятися наступним чином: /ˌvi: ai ˈpi:/. Однак, у буденній мові українці часто вимовляють її як /віп/.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Євчук М. Лексико-семантичні особливості запозичення слів англійського походження до слов'янських мов (на прикладі української та польської) // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Мовознавство. – 2013. – № 20. – С. 105–109
2. Falk, C. (2022). Exploring the UI Universe: Different Types of UI. [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://www.altia.com/2014/09/22/different-types-of-ui/>
3. Mykytiuk, B. (2015). Англiцизми в сучасному українському Інтернет-сленгу: причини вживання та способи адаптації. / [Електронний ресурс] – режим доступу: https://is.muni.cz/th/lng8k/BMykytiuk_diplom_final.pdf

А. О. Ященко

Житомирський державний університет імені Івана Франка

ЛЕКСИКА НА ПОЗНАЧЕННЯ РЕАЛІЙ МОДИ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ: ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИЙ АСПЕКТ

Поняття реалії існує в теорії перекладу та лінгвістиці вже більше половини століття, а все тому, що світ розвивається та все частіше спостерігається змішування мов та культур, відповідно виникає необхідність вивчення реалій, слів, що позначають предмети або речі, які матеріально існували чи все ще існують [1, с. 753], є унікальними для окремої культури та відсутні в інших. На думку Г. Д. Томахіна, реалії – це назви, які властиві лише певним націям і народам, предметам матеріальної культури, фактів історії, державних інститутів, імена національних та фольклорних героїв тощо [3, с. 5]. Р. П. Зорівчак у своїх